

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

VPD fizika, ģeogrāfija, dabaszinības 2024./2025. mācību gadā

Austris Cābelis

Valsts izglītības attīstības aģentūras

Valsts pārbaudījumu departamenta

Vispārējās izglītības valsts pārbaudījumu nodaļas vecākais eksperts

10/04/2025

VPD programmas vidusskolā

Publicētas VISC mājaslapā 2025.gada 8.janvārī.

Fizika AL <https://www.visc.gov.lv/lv/media/28290/download?attachment>

Datu buklets fizikā (AL+ OL) <https://www.visc.gov.lv/lv/media/28248/download?attachment>

Monitoringa darbs fizikā OL <https://www.visc.gov.lv/lv/media/28269/download?attachment>

Ģeogrāfija AL <https://www.visc.gov.lv/lv/media/28296/download?attachment>

Monitoringa darbs dabaszinībās VL <https://www.visc.gov.lv/lv/media/28272/download?attachment>

Datu buklets dabaszinībās <https://www.visc.gov.lv/lv/media/28254/download?attachment>

Spēkā esošais normatīvais regulējums par valsts pārbaudes darbiem vispārējā vidējā izglītībā

MK 2019. gada 3. septembra noteikumi Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem":

[\(MK noteikumi Nr. 695 Noteikumi par valsts pārbaudes darbu norises laiku 2024./2025. mācību gadā\)](#)

21. Valsts noteiktie pārbaudes darbi vispārējās vidējās izglītības posmā ir šādi:

21.1. valsts pārbaudes darbs latviešu valodā vismaz optimālajā mācību satura apguves līmenī;

21.2. valsts pārbaudes darbs svešvalodā (angļu, vācu vai franču) vismaz optimālajā (B2) mācību satura apguves līmenī;

21.3. valsts pārbaudes darbs matemātikā vismaz optimālajā mācību satura apguves līmenī;

21.4. valsts pārbaudes darbs dabaszinībās vispārīgajā mācību satura apguves līmenī vai fizikā, ķīmijā vai bioloģijā vismaz optimālajā mācību satura apguves līmenī;

21.5. ne mazāk kā divi valsts pārbaudes darbi padziļinātājosursos augstākajā mācību satura apguves līmenī, tajā skaitā arī šo noteikumu 21.1., 21.2., 21.3. un 21.4. apakšpunktā minētie pārbaudes darbi.

Spēkā esošais normatīvais regulējums par valsts pārbaudes darbiem vispārējā vidējā izglītībā

MK 2019. gada 3. septembra noteikumi Nr. 416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem":

21.1 Valsts noteiktajā pārbaudes darbā vērtējums nav iegūts, ja darba kopvērtējums ir mazāks nekā **20 procenti.**

! Iepriekš iegūtie sertifikāti ar zemākiem procentiem ir derīgi.

- Šogad 20 % **neattiecas** uz monitoringa darbiem.

Spēkā esošais normatīvais regulējums par valsts pārbaudes darbiem vispārējā vidējā izglītībā

Monitoringa darbs 2025.gada 23.aprīlī / 7.maijā

21.4. valsts pārbaudes darbs dabaszinībās vispārīgajā mācību satura apguves līmenī vai fizikā, ķīmijā vai bioloģijā vismaz optimālajā mācību satura apguves līmenī

Ja 12.klases skolēns 2024.gadā nav piedalījies monitoringa darbā un šogad nekārto augstākā līmeņa eksāmenu, tad dalība monitoringa darbā ir **obligāta**, lai varētu saņemt atestātu par vispārējo vidējo izglītību.

Ja izglītības iestāde nav pārliecināta, vai skolēns, tajā skaitā eksternis, 2023./2024. mācību gadā ir piedalījies kādā no monitoringa darbiem, tad lūgums nosūtīt e-pasta vēstuli Lietotāju atbalsta dienestam atbalsts@viaa.gov.lv ar lūgumu pārbaudīt informāciju. Vēstulē jānorāda skolēna personas kods.

! Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem monitoringa darbs nav jāveic.

Monitoringa darbs 2025.gada 23.aprīlī / 7.maijā

Fizika OL, Dabaszinības VL

Šajā mācību gadā monitoringa darba uzbūve un norise ir bez būtiskām izmaiņām. Nelielas izmaiņas ir 2.daļas uzdevumu skaitā.

- 1.daļa notiek tiešsaistē.

Atgādinājums – katrā uzdevumā ir tikai viena pareiza atbilde, kura vislabāk atbilst uzdevuma saturam.

- 2. daļā uzdevumu skaits ir mazāks – 4 izvērsto atbilžu uzdevumi un viens strukturētais uzdevums pētniecisko prasmju pārbaudei.
- 2. daļas uzdevumu atbildes skolēni raksta darba lapās, kuras tiks skenētas. Atgādinājums – censties rakstīt salasāmā rokrakstā atbildei atvēlētā vietā ar zilu vai melnu pildspalvu.
- 2. daļas uzdevumus skolēni var pildīt sev ērtākā secībā.

Visa MD laikā skolēni var izmantot Datu bukletu. Šo Datu bukletu ieteicams izmantot arī mācību procesā.

Novitātes 2024./2025. mācību gada valsts pārbaudes darbos

FIZIKA AL

Šajā mācību gadā centralizētā eksāmena uzbūvē un norisē ir **būtiskas izmaiņas**.

1. daļa notiek tiešsaistē. 1.daļā uzdevumu skaits ir mazāks – 20 atbilžu izvēles uzdevumi. Atgādinājums – katrā uzdevumā ir tikai viena pareiza atbilde, kura vislabāk atbilst uzdevuma saturam.

2. daļā **uzdevumu skaits ir mazāks** – 4 izvērsto atbilžu uzdevumi.

3. daļā šajā mācību gadā skolēni **neveic praktiskās darbības eksperimenta datu iegūšanai**.

3. daļā ir 2 uzdevumi, kurus pildot, skolēns apliecina savas pētnieciskās prasmes, plānojot eksperimentu un apstrādājot piedāvātos eksperimenta datus.

2. un 3. daļas uzdevumu atbildes skolēni **raksta darba lapās**, kuras tiks skenētas. Atgādinājums – censties rakstīt salasāmā rokrakstā atbildei atvēlētā vietā ar zilu vai melnu pildspalvu.

2. un 3. daļas uzdevumus skolēni var pildīt **sev ērtākā secībā**.

Visa CE laikā skolēni var izmantot **Darba bukletu** (skatīt. eksāmena programmu). Šo Darba bukletu ieteicams izmantot arī mācību procesā.

Novitātes 2024./2025. mācību gada valsts pārbaudes darbos

GEOGRĀFIJA AL

Viss eksāmens notiek tiešsaistē.

Šajā mācību gadā centralizētā eksāmena uzbūvē un norisē ir nelielas izmaiņas.

1. daļā uzdevumu skaits ir mazāks – 20 atbilžu izvēles uzdevumi.
(Atgādinājums – katrā uzdevumā ir tikai viena pareiza atbilde, kura vislabāk atbilst uzdevuma saturam.)

2. daļā uzdevumu skaits ir mazāks – skolēniem jāveic 4 izvērsto atbilžu uzdevumi.

3. daļā iekļauts 1 strukturēts uzdevums, kurā jāparāda prasme veikt pētniecisko darbību – apstrādāt, analizēt un attēlot datus atbilstoši izvēlētajam risinājumam, izmantojot izklājlapu lietotni **Microsoft Excel** un piedāvāto datni.

Datu apstrādes un analīzes rezultātus, kā arī būtiskās diagrammas vajadzēs augšupielādēt VPS.

Piekļuves materiāli

Attiecas uz fiziku AL un ģeogrāfija AL

MK 398. noteikumi:

35. Izglītojamais ne vēlāk kā **astonas nedēļas** pirms eksāmena norises dienas informācijas sistēmā pievieno attiecīgā mācību priekšmeta eksāmena piekļuves materiālus. Izglītības iestādes vadītājs uzdod attiecīgā mācību priekšmeta pedagogam izvērtēt iesniegtos piekļuves materiālus.

Pedagogs materiālus izvērtē ne vēlāk kā sešas nedēļas pirms eksāmena norises dienas un vērtējumu ievada informācijas sistēmā.

Izglītojamais eksāmenu drīkst kārtot, ja vērtējums par piekļuves materiāliem nav zemāks par četrām ballēm.

- Piekļuves materiāli ir katra mācību priekšmeta standartā noteiktie sasniedzamie rezultāti.
- Šos darbus skolēni veic mācību procesa laikā.
- Vērtēšanas kritēriji ir publicēti eksāmena programmā.

Centralizēto eksāmenu darbu vērtēšana

Eksāmena darbu vērtēšanu nodrošina
aģentūra sadarbībā ar izglītības pārvaldes
iestādēm.

Pieteikšanās

Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā
<https://eksameni.gov.lv/> (ir beigusies)

Atbalstiet un rosiniet savus kolēģus piedalīties!

Šobrīd nepieciešami vēl
Dabaszinību VL
vērtētāji

Piedalīšanās standartizācijas sanāksmēs obligāta!

VPD nosaukums un līmenis	Norises laiks	Standartizācijas sanāksmes datums	Vērtēšanas laiks
9. klase			
Latviešu valoda	13.05.–16.05.	03.06.	03.06.–16.06
Angļu valoda	20.05.–22.05.	29.05.	29.05 – 16.06.
Vācu valoda	20.05.–21.05.	02.06.	02.06.–09.06.
Franču valoda	20.05.	27.05.	27.05.–03.06.
Matemātika	28.05.	05.06.	05.06.–12.06.
Vidusskola – centralizētie eksāmeni			
Valodu joma			
Latviešu valoda (OL)	26.05.–28.05.	04.06.	04.06.–20.06
Latviešu valoda un literatūra (AL)	26.05.	06.06.	06.06 –20.06
Angļu valoda (OL)	2.06.–4.06.	12.06.	12.06.–26.06
Vācu valoda (OL)	05.06.	12.06.	12.06.–19.06.
Franču valoda (OL)	03.06.	10.06.	10.06.
Angļu valoda (AL)	2.06.-5.06.	13.06.	13.06.–26.06.
Vācu valoda (AL)	05.06.	12.06.	12.06.–19.06.
Franču valoda (AL)	03.06.	10.06.	10.06.–17.06.
Krievu valoda (AL)	06.06.	13.06.	13.06.–20.06.
Matemātika			
Matemātika (VL)	21.05.	12.06.	12.06.–19.06.
Matemātika (OL)	21.05.	03.06.	03.06.–9.06.
Matemātika (AL)	21.05.-22.05.	10.06.	10.06.–17.06.
Dabaszinātnes			
Bioloģija (AL)	19.05.	23.05.	23.05.–06.06.
Fizika (AL)	29.05.	09.06.	09.06.–12.06.
Ķīmija (AL)	14.05.	02.06.	02.06.–08.06.
Ģeogrāfija (AL)	13.06.	16.06.	16.06.–20.06.
Sociālā un pilsoniskā joma			
Vēsture (AL)	11.06.	18.06.	18.06.-26.06
Sociālās zinātnes (AL)	12.05.	03.06.	03.06.–9.06.
Tehnoloģiju joma			
Dizains un tehnoloģijas (AL)	9.06.	11.06.	11.06.–20.06.
Programmēšana (AL)	16.06.	18.06.	18.06.–30.06.
Kultūra un māksla			
Kultūra un māksla	16.05.	05.06.	05.06.–11.06.
Vidusskola – STEM monitoringa darbi			
Fizika (OL)	23.04.	28.04.	28.04.–04.05.
Bioloģija (OL)	23.04.	28.04.	28.04.–16.05.
Ķīmija (OL)	23.04.	28.04.	28.04.–04.05.
Dabaszinības (VL)	23.04.	28.04.	28.04.–04.05.

Centralizēto eksāmenu sertifikāti

Sertifikāti par pamatizglītību – sākot no 25. jūnija

Sertifikāti par vispārējo vidējo izglītību – sākot no 3. jūlija

Izziņas par nokārtotu centralizēto eksāmenu – sākot no 26.jūnija

Izglītības iestādes varēs izgūt visu skolēnu rezultātus vienkopus.

Atsevišķa informācija par eksāmenus nenokārtojušajiem netiks izsūtīta.

Informācija par izglītības dokumentu noformēšanu būs vēlāk.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Paldies!

Austris Cābelis

Valsts izglītības attīstības aģentūras

Valsts pārbaudījumu departamenta

Vispārējās izglītības valsts pārbaudījumu nodaļas vecākais eksperts

t. 29183579, austris.cabelis@viaa.gov.lv

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

VALSTS PĀRBAUDES DARBI FIZIKĀ, ĢEOGRĀFIJĀ UN DABASZINĪBĀS

Jautājumi un atbildes

Valsts metodīķis fizikā Edijs Freimanis

Valsts metodīķis dabaszinībās Kārlis Kravis

Kā veiksmīgi sagatavot vidusskolas skolēnus valsts pārbaudes darbam dabaszinībās, kurš sastāv no bioloģijas, ķīmijas, fizikas, ģeogrāfijas uzdevumiem? Apjoms ir milzīgs, tēmu ir ļoti daudz un tās ir tik ļoti dažādas.

Lai sekmīgi sagatavotu skolēnus valsts pārbaudes darbam dabaszinībās vidējās izglītības posmā, nepieciešama **sistemātiska un starpdisciplināra pieeja**, kas balstīta **kompetenču pieejā**. Sagatavošana jāveic, integrējot zināšanas no **bioloģijas, ķīmijas, fizikas un ģeogrāfijas**, akcentējot **jēdzienu sasaisti, datu analīzi, pētnieciskās prasmes un problēmrisināšanu**. Mācību procesā skolēniem piedāvāt **datu analīzes uzdevumus**, kas iekļauj darbu ar grafikiem, tabulām, novērojumiem. Mācībās svarīgi iekļaut **praktiskus piemērus**: ikdienas parādības, sociāli nozīmīgas problēmas (klimata pārmaiņas, ūdens kvalitāte, enerģijas patēriņš). Tāpat būtiski skolēnus uzdevumus strukturēt: kas ir dots, kas jāatrod, kā pie tā tikt.

Gribētu precizēt informāciju par nepieciešamo kvalifikāciju valsts pārbaudes darbu vērtēšanai (esmu pieteicies, bet neesmu drošs, vai kvalificējos). Vai ar augstāko izglītību Inženierzinātņu un tehnoloģiju nozarē drīkst vērtēt CE *Fizikā 2* (pēc augstskolā apgūtās fizikas KP kvalificējos kā skolotājs)? Kā var apgūt VIAA VPD vērtēšanas kursus un nokārtot pārbaudījumu?

Vidusskolas kursa "Fizika II" centralizēto eksāmenu drīkst vērtēt, ja skolotājs skolā māca vai ir mācījis šo mācību kursu, kā arī ja ir apmeklējis VISC/VIAA vērtētāju kursus un nokārtojis eksāmenu. Lai pieteiktos vērtēšanai, jāaizpilda pieteikums tiešsaistes sistēmā <https://eksameni.gov.lv/>

Pieteikšanās šīgada eksāmenu vērtēšanai beigusies. Vērtēšanai vajadzīgs ierobežots vērtētāju skaits. Piemēram, ģeogrāfijā ir nedaudz vairāk kā 300 eksāmena kārtotāji, līdz ar to ir vajadzīgi 6 vērtētāji. Vērtētāju skaitu nosaka VIAA un izsūta visām novadu izglītības pārvaldēm. Šajā gadā nav plānoti vērtētāju kursi, jo dabaszinātņu priekšmetos vērtētāju ir pietiekami.

Datu apstrāde Fizikas augstākajā līmenī paredzēta ar *Excel* vai zīmē grafiku ar roku. Jo kādreiz bija doma par *Excel*.

Eksāmena 2.un 3. daļa jāveic uz papīra. Datora lietošana nav atļauta.

Kādi ir atbalsta pasākumi skolēniem VPD?

Pārbaudes darbos piemērojami tādi atbalsta pasākumus, kādus izglītojamais ir saņēmis izglītības programmas īstenošanas procesā, un kuru piemērošana paredzēta Valsts izglītības attīstības aģentūras izstrādātajos pārbaudes darbu norises plānos. **Atbalsta pasākumus nosaka ar izglītības iestādes vadītāja rīkojumu, pamatojoties uz pilngadīga izglītojamā vai nepilngadīga izglītojamā likumiskā pārstāvja iesniegumu.** Par to, ka izglītojamajam pārbaudes darbā tiks piemēroti atbalsta pasākumi un kādi tie būs, izglītības iestādei jāveic ieraksts valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā ne **vēlāk kā vienu mēnesi pirms** attiecīgā pārbaudes darba norises dienas.

Vairāk informācijas par atbalsta pasākumiem:
https://registri.visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/metiet_atb_pas_nodr.pdf

Vai profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem šajā mācību gadā ir jāraksta monitoringa darbs dabaszinībās? Vai nākotnē plānotais CE dabaszinībās attieksies arī uz profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem, kuriem mācību plānā dabaszinību priekšmeta apguvei ir paredzēts vidēji par 50% mazāks stundu skaits nekā vispārējās vidējās izglītības iestādēs?

Monitoringa darbs profesionālo izglītības iestāžu izglītojamajiem monitoringa darbs dabaszinībās (t.sk., fizikā, ķīmijā un bioloģijā) nav jākārt, to kārtot tikai vispārējo izglītības iestāžu izglītojamie. Arī nākamajos gados optimālā līmeņa eksāmens dabaszinībās nebūs jākārt.

Kāds būs CE fizikas eksāmens? Vai visas daļas būs uz papīra, vai daļa pie datora?

Fizikas augstākā līmeņa eksāmena pirmo daļu skolēni pildīs tiešsaistē, izvēloties vienu pareizo atbildi uz katru no 20 jautājumiem, un pārējās daļas – papīra formātā.

VIAA mājaslapā iespējams iepazīties ar eksāmena programmu:
<https://www.visc.gov.lv/lv/media/28290/download?attachment>

Vai būs arī tuvākajā laikā izstrādāti un pieejami materiāli dabaszinībās vidusskolai līdzīgi kā tas ir fizikā un ķīmijā?

Pedagogu digitālo metodiskā atbalsta materiālu nodevumi (4.2.2.3.)

Mācību priekšmets/ Klase	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10., 11. klase	12.klase
Latviešu valoda	2026	2026	2026	2026	2026	2026	2026	2026	2026	Latviešu valoda I 2026	Latviešu valoda un literatūra II 2026
Literatūra											
Matemātika	2026	2026	2026	2026	2026	2026	2026	2026	2026	Matemātika I 2026	Matemātika II 2026
Sociālās zinības										Vēsture I 2026	Vēsture II 2026
Latvijas un pasaules vēsture										Sociālās zinātnes I 2026	Sociālās zinātnes II 2026
Bioloģija							2026	2026	2026		Bioloģija II 2025
Ģeogrāfija										Ģeogrāfija I 2025	
Fizika								2026	2026		Fizika II 2025
Ķīmija								2026	2026		Ķīmija II 2025
Dabaszinības	2028	2028	2028	2028	2028	2028				Dabaszinības vidusskolai 2027	
Datorika										Programmēšana I 2026	
Dizains un tehnoloģijas										Dizains un tehnoloģijas I 2026	
Inženierzinības							2025				
Sports un veselība											
Mūzika										Kultūra un māksla I (mūzika) Kultūras pamati I	

plānots

izstrāde plānota
pēc elastības
finansējuma
piešķiršanas

Metodiskā atbalsta materiāli

- Mācību priekšmeta **programmas paraugs** (tiek precizēts, ja attiecināms)
- **Metodisko materiālu kopums** pedagogam secīgai mācību stundu plānošanai, īstenošanai un izglītojamo snieguma novērtēšanai atbilstoši mācību satura apguves tematiem un sasniedzamiem rezultātiem noteiktā izglītības posmā:
- **tematiskais plāns** (mācību stundas temats, sasniedzamie rezultāti, metodiskie komentāri, nepieciešamie resursi, aktivitātes pret SR),
- mācību stundai nepieciešamo mācību **uzdevumu piemēri**,
- **metodiskas norādes** par formatīvo un summātīvo vērtēšanu,
- **temata noslēguma pārbaudes darbi divos variantos** ar atbildēm, vērtēšanas kritērijiem un metodiskajiem komentāriem,
- pedagogam nepieciešamo papildinformāciju, kuras mērķis palīdzēt saprast mācību satura kontekstu un loģiku, arī atbilstību zinātniskajiem priekšstatiem,
- atbilstoši stundas saturam pievienoti papildresursi: infografikas pedagogam, atgādnēs skolēnam, citi noderīgi materiāli.

Vēlos uzzināt satura uzdevumus, kādi plānoti starpdisciplinārajā darbā. Vēlos uzzināt darba norisi, lai varētu organizēt skolā.

Diagnosticējošajam darbam (9. kl.) ir viens variants un divas daļas:

1. daļā pārbauda zināšanas un prasmes dabaszinību un tehnoloģiju mācību jomās.

2. daļā ir kompleksi uzdevumi, kuru izpildei nepieciešamas zināšanas, informācijpratības, analizēšanas, spriešanas prasmes dabaszinību un tehnoloģiju mācību jomās. Diagnosticējošajā darbā ir ietverti zināšanu un prasmju uzdevumi, kuru apguve nepieciešama sekmīgai izglītības turpināšanai.

Diagnosticējošā darba norisei nav nepieciešams papildu nodrošinājums, skolēni var izmantot datu bukletu. Vairāk informācijas eksāmena programmā: <https://www.visc.gov.lv/lv/media/28644/download?attachment>

Vai 9. klases starpdisciplinārajā
darbā skolēniem nepieciešams
ģeogrāfijas atlants?

Ģeogrāfijas atlants nav nepieciešams.

Valsts pārbaudes darbs ģeogrāfijā - Lūdzu,
pastāstiet, kādas funkcijas no *Microsoft Excel*
tabulām tiks izmantotas eksāmena
"Komplekss pētījums" trešajā daļā.

Ģeogrāfijas problēmu risināšanā jāizmanto mācību
procesā nostiprinātās prasmes datu apstrādē un
analīzē, kā arī matemātikas mācību priekšmetā
apgūtās statistikas metodes (piem., standarta
sasniedzamie rezultāti 5.3.1., 5.3.3., 5.3.5.).

(Matemātikas optimālā līmeņa standarta sasniegtie
rezultāti: [https://likumi.lv/ta/id/309597-noteikumi-
par-valsts-visparejas-videjas-izglitiba-standartu-un-
visparejas-videjas-izglitiba-programmu-paraugiem](https://likumi.lv/ta/id/309597-noteikumi-par-valsts-visparejas-videjas-izglitiba-standartu-un-visparejas-videjas-izglitiba-programmu-paraugiem))

Excel funkciju izmantošana nav obligāta. Tāpat kā
pagājušajā mācību gadā var veikt aprēķinus,
izmantojot kalkulatoru, uzzīmēt diagrammas,
piemēram, *Word* un augšupielādēt. Taču *Excel*
izmantošana ļaus aprēķinus veikt ātrāk, un vairāk laika
paliks datu analīzei un vizualizācijai.

Vai taisnība, ka nākošo gadu būs CE optimālajā līmenī? Vai šogad 1.daļa būs tiešsaistē jāpilda?

Jā, nākamgad būs centralizētais eksāmens optimālajā līmenī.

Gan monitoringa darba, gan fizikas un dabaszinību eksāmenu pirmā daļa būs jāpilda tiešsaistē.

Vai skolēns drīkst pārbaudes darbā rakstīt ar drukātiem burtiem?

Jā, drīkst, tomēr ir jāraksta tā, lai vērtētājs tās var salasīt. Atbildes obligāti jāieraksta tām paredzētajās vietās darba lapās ar zilu vai melnu pildspalvu.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Paldies!

Kontakti:

edijs.freimanis@viaa.gov.lv

karlis.kravis@viaa.gov.lv